2024/3097

6.12.2024

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2024/3097,

5. detsember 2024,

millega toetatakse ulatuslikku programmi, millega toetatakse jõupingutusi väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoonaga ebaseadusliku kauplemise tõkestamiseks ning selle vastu võitlemiseks Kagu-Euroopas

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 28 lõiget 1 ja artikli 31 lõiget 1,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Kagu-Euroopa riigid on mitme aastakümne jooksul seisnud silmitsi märkimisväärsete riskide ja probleemidega, mis on seotud ebaseaduslike väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona destabiliseeriva akumuleerumise ja kontrollimatu levikuga. Neil riskidel on laiem negatiivne mõju terves Euroopas ja kaugemalgi.

(2) Nõukogu võttis 19. novembril 2018 vastu ebaseaduslike tulirelvade, väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona vastast võitlust käsitleva ELi strateegia „Relvade turvalisuse tagamine, kodanike kaitsmine“ (edaspidi „ELi väike- ja kergrelvade strateegia“).

(3) Piirkondlikul tasandil kohustab ELi väike- ja kergrelvade strateegia liitu ja selle liikmesriike andma abi õiguskaitsealase suutlikkuse tugevdamisel, et tuvastada salakaubanduse võrgustikud, tõkestada nende tegevust ja need keelustada ning takistada tulirelvade jõudmist terroristide ja kurjategijateni ebaseadusliku turu kaudu.

(4) Nagu on märgitud 2024. aasta juunis toimunud väike- ja kergrelvadega ebaseadusliku kaubanduse kõigi aspektide ennetamist, tõkestamist ja likvideerimist käsitleva ÜRO tegevuskava rakendamisel tehtud edusammude läbivaatamise neljanda ÜRO konverentsi lõppdokumendis, on ÜRO liikmesriigid võtnud kohustuse tugevdada asjakohasel juhul partnerlust ja koostööd kõigil tasanditel, et ennetada väike- ja kergrelvade ebaseaduslikku kaubandust ja selle vastu võidelda.

(5) Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE) osalisriigid võtsid 2000. aastal kohustuse võidelda väike- ja kergrelvade salakaubaveo vastu kõigis selle aspektides. OSCE ajakohastas 2020. aastal oma parimate tavade juhendit väike- ja kergrelvade laskekõlbmatuks muutmise kohta, tunnistades, kui oluline on tagada väike- ja kergrelvade pöördumatu laskekõlbmatuks muutmine või hävitamine, tuginedes edusammude läbivaatamist käsitleva ÜRO kolmanda konverentsi tulemustele.

(6) Käesoleva otsusega toetatava projekti puhul võetakse arvesse muid piirkondlikke algatusi, eelkõige Lääne-Balkani tegevuskava, ÜRO Arenguprogrammi (UNDP) / Kagu- ja Ida-Euroopa väike- ja kergrelvade kontrolli keskuse (SEESAC) tööd ning Euroopa Komisjoni asjakohast tegevust Kagu-Euroopas seoses relvastuskontrolli ja ebaseadusliku relvakaubandusega.

(7) Liit on varem toetanud OSCE tegevust väike- ja kergrelvade valdkonnas nõukogu otsustega 2012/662/ÜVJP, ([1]) (ÜVJP) 2017/1424 ([2]) ja (ÜVJP) 2019/2009 ([3]).

([1]) Nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta otsus 2012/662/ÜVJP, millega toetatakse tegevusi, millega vähendatakse Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooniga (OSCE) kaetud piirkonnas väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kaubanduse ja liigse hankimise ohtu (OSCE) (ELT L 297, 26.10.2012, lk 29).

([2]) Nõukogu 4. augusti 2017. aasta otsus (ÜVJP) 2017/1424, millega toetatakse OSCE tegevust, et vähendada väike- ja kergrelvade ja tavalaskemoonaga ebaseadusliku kaubanduse ja nende liigse hankimise ohtu endises Jugoslaavia Makedoonia vabariigis ja Gruusias (ELT L 204, 5.8.2017, lk 82).

([3]) Nõukogu 2. detsembri 2019. aasta otsus (ÜVJP) 2019/2009, millega toetatakse Ukraina jõupingutusi relvade, laskemoona ja lõhkeainetega ebaseadusliku kauplemise vastu võitlemisel koostöös OSCEga (ELT L 312, 3.12.2019, lk 42).

(8) Nõukogu otsusega (ÜVJP) 2021/2133 ([4]) toetati projekti, millega toetatakse jõupingutusi väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona ebaseadusliku kaubanduse ärahoidmiseks ning selle vastu võitlemiseks Kagu-Euroopas, I etappi. Nüüd on asjakohane toetada kõnealuse projekti II etappi,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Ebaseaduslike tulirelvade, väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona vastast võitlust käsitleva ELi strateegia (edaspidi „ELi väike- ja kergrelvade strateegia“) rakendamiseks on käesoleva otsuse eesmärk vähendada Kagu-Euroopasse suunduvate ja sealt pärinevate väike- ja kergrelvadega ebaseadusliku kauplemise ning nimetatud piirkonnas toimuva väike- ja kergrelvade kontrollimatu leviku riski, mis kahjustab ohutust ja julgeolekut, takistades kestliku rahu kindlustamist ja sotsiaal-majanduslikku arengut, ning aitab kaasa korra hävimisele, terrorismi ja kuritegeliku vägivalla õhutamisele või konflikti jätkumisele.

2. Lõikes 1 osutatud eesmärgi saavutamiseks toetab liit meetmeid muu hulgas järgmistes prioriteetsetes valdkondades:

a) abistada Albaania Vabariigi ametiasutusi väike- ja kergrelvade leviku ning väärkasutamise ohu vähendamisel;

b) tegeleda Bosnias ja Hertsegoviinas väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona ebaseadusliku valdamise, väärkasutamise ja nendega ebaseadusliku kauplemisega seotud julgeoleku- ja ohutusriskidega;

c) toetada Kosovo (*) politsei K9 suutlikkuse suurendamist väike- ja kergrelvade, laskemoona ja lõhkeainete avastamisel ja konfiskeerimisel;

d) abistada Põhja-Makedoonia Vabariigi ametiasutusi väike- ja kergrelvade leviku ning väärkasutamise ohu vähendamisel;

e) suurendada Montenegro siseministeeriumi suutlikkust, et tulemuslikumalt vähendada väike- ja kergrelvade, laskemoona ja lõhkeainetega ebaseaduslikku kauplemist ja nende väärkasutamist, seda ära hoida ning selle vastu võidelda;

f) tegeleda Serbias väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona ebaseadusliku valdamise, väärkasutamise ja nendega ebaseadusliku kauplemisega seotud ohutus- ja julgeolekuriskidega;

g) tugevdada OSCE tegevust tavalaskemoona ebaseadusliku leviku ja varude vastu – 3. etapp.

3. Lisas esitatud projekti (edaspidi „projekt“) kasusaajad on Kagu-Euroopa ametiasutused, kes on selleks volitatud ja vastutavad väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoonaga ebaseadusliku kauplemise tõkestamise ja selle vastu võitlemise eest.

4. Projekti üksikasjalik kirjeldus on esitatud käesoleva otsuse lisas.

Artikkel 2

1. Käesoleva otsuse rakendamise eest vastutab liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja“).

2. Projekti tehnilise rakendamise eest vastutab OSCE sekretariaat.

3. OSCE sekretariaat täidab oma ülesandeid kõrge esindaja vastutusel. Selleks sõlmib kõrge esindaja OSCE sekretariaadiga vajalikud kokkulepped.

([4]) Nõukogu 2. detsembri 2021. aasta otsus (ÜVJP) 2021/2133, millega toetatakse ulatuslikku programmi, millega toetatakse jõupingutusi väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona ebaseadusliku kaubanduse ärahoidmiseks ning selle vastu võitlemiseks Kagu-Euroopas (ELT L 432, 3.12.2021, lk 36).

(*) Kõnealune nimetus ei piira seisukohti staatuse suhtes ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244/1999 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

Artikkel 3

1. Lähtesumma liidu rahastatava projekti rakendamiseks on 3 763 170 eurot.

2. Kulutusi, mida rahastatakse lõikes 1 sätestatud lähtesummast, hallatakse vastavalt liidu üldeelarve suhtes kohaldatavatele menetlustele ja reeglitele.

3. Järelevalvet lõikes 1 osutatud kulude nõuetekohase haldamise üle teeb komisjon. Sel eesmärgil sõlmib komisjon OSCE sekretariaadiga asjakohase rahastamislepingu. Rahastamislepingus määratakse kindlaks, et OSCE sekretariaat tagab liidu rahalise toetuse nähtavuse, mis vastab selle suurusele.

4. Komisjon püüab sõlmida lõikes 3 osutatud rahastamislepingu niipea kui võimalik pärast käesoleva otsuse jõustumist. Ta teavitab nõukogu kõigist raskustest selles protsessis ning rahastamislepingu sõlmimise kuupäevast.

Artikkel 4

1. Kõrge esindaja esitab nõukogule aruande käesoleva otsuse rakendamise kohta, tuginedes korrapärastele kirjeldavatele aruannetele, mille koostab OSCE sekretariaat. Nimetatud aruannete põhjal teeb nõukogu hindamise.

2. Komisjon annab aru projekti finantsaspektide kohta.

Artikkel 5

1. Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

2. Käesolev otsus kaotab kehtivuse 36 kuu möödumisel artikli 3 lõikes 3 osutatud rahastamislepingu sõlmimisest. Kui kuue kuu jooksul alates käesoleva otsuse jõustumise kuupäevast ei ole nimetatud lepingut sõlmitud, kaotab otsus kehtivuse.

Brüssel, 5. detsember 2024

Nõukogu nimel

eesistuja

CSEPREGHY N.